

Tisková zpráva České ženské lobby, 11. prosince 2015

STAV ROVNOSTI ŽEN A MUŽŮ SE ZA POSLEDNÍCH 7 LET ZLEPŠIL

Česká ženská lobby dnes zveřejnila *Stínovou zprávu*, která analyzuje vývoj společnosti z pohledu rovnosti žen a mužů od roku 2008. Postavení žen v české společnosti se lepší, přesto není důvod k přílišnému optimismu.

Stínová zpráva o stavu genderové rovnosti v České republice v roce 2015 vychází v roce, v němž si připomínáme 20 let od podepsání *Pekingské akční platformy OSN*. Ta stanovila 12 kritických oblastí, v nichž jsou ženy celosvětově znevýhodněny proti mužům. Řada z nich se týká i české společnosti. Za nerovným postavením žen a mužů stojí hluboké stereotypy, které nejsou jen v myslích jednotlivých lidí, nýbrž jsou vtěleny do sociálních institucí, na nichž stojí naše společnost.

Současný stav je v porovnání se situací před 20 lety výrazně lepší. Uskutečnilo se mnoho projektů a byla zavedena politická opatření posilující rovnost žen a mužů. Mnoho změn proběhlo právě v uplynulých sedmi letech, které hodnotí tato stínová zpráva.

Stínová zpráva obsahuje 17 kapitol, které se zabývají následujícími oblastmi:

- Institucionální zajištění
- Firemní prostředí
- Neziskový a akademický sektor
- Právo a diskriminace
- Média
- Politika
- Trh práce a politika zaměstnanosti
- Zdraví
- Školství
- Věda a výzkum
- Rodina a rodičovství
- LGBT+
- Chudoba a prevence chudoby
- Genderově podmíněné násilí
- Migrace a migrantky
- Romské ženy a ženy z minorit
- Kultura

Všechny kapitoly odpovídají na čtyři základní otázky: 1. Jaký vývoj v hodnocené oblasti nastal od poslední stínové zprávy, tj. od roku 2008?, 2. Jaká pozitiva, která je důležité uchovat, hodnocená oblast zahrnuje?, 3. Jaká negativa, která by se měla změnit, hodnocená oblast zahrnuje?, 4. Jaká jsou doporučovaná politická opatření na zvýšení genderové rovnosti v hodnocené oblasti?

Napříč všemi kapitolami je pozitivně kvitována současná aktivita *Rady vlády pro rovnost žen a mužů*, jejíž stávající vedení ministrem Dienstbierem a organizační podpora ze strany *Oddělení pro rovnost žen a mužů Úřadu vlády ČR* je proaktivní. Na rozdíl od předchozích vlád Petra Nečase, které agendu genderové rovnosti upozadovaly, až bojkotovaly, lze nyní pozorovat silnější příklon k rovnosti jako ke klíčovému principu demokratické a hospodářsky prosperující společnosti. Zvláště je třeba ocenit přijetí *Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v ČR na léta 2014–2020*, která vychází z nezjednodušujícího pojetí genderové rovnosti, pokrývá většinu problematických oblastí a navrhuje dostatečně konkrétní opatření pro jejich nápravu. Pokud bude ve státní správě ochota strategii realizovat, měla by přispět k reálnému prosazování rovnosti žen a mužů.

Navzdory pozitivním posunům však stále nelze hovořit o plném přijetí principu genderové rovnosti ze strany celé Vlády ČR. U části ministrů a ministryň přetrvává jen formalistické pojetí agendy nebo dokonce zlehčování genderových nerovností. To je patrné i na odmítavém postoji k některým klíčovým mezinárodním i národním smlouvám a zákonům, jako je:

- *Úmluva Rady Evropy o předcházení a potlačování násilí na ženách a domácího násilí (tzv. Istanbulská úmluva)*
- *novela volebního zákona zavádějící kvóty pro sestavování kandidátních listin*
- *zákon o odškodnění protiprávně sterilizovaných romských žen*
- *zákon o zálohovaném výživném*

Přistoupením k těmto dokumentům by vláda ČR dala najevo, že genderovou rovnost v uvedených oblastech bere vážně. Zároveň by se vytvořil prostor pro uplatňování konkrétních opatření, která by mohla zlepšit společenskou realitu.

Stínová zpráva také identifikovala jako výraznou slabinu omezenou spolupráci mezi politickou, státní, akademickou a neziskovou sférou. V širším pohledu se to dotýká existenčních podmínek pro akademická pracoviště a nevládní neziskové organizace, které jsou do značné míry na státu závislé. Jejich expertiza a aktivity jsou přitom pro státní instituce neopomenutelné (např. v péči o oběti genderově podmíněného násilí). Bohužel ale chybí jasná koncepce finanční podpory prakticky a výzkumně orientovaných projektů v oblastech, na kterých by se měly podílet neziskové nevládní a akademické organizace.

Stínovou zprávu vytvořil široký autorský tým, který tvoří expertky a experti z neziskového i akademického prostředí. Jmenovitě: P. Ezzeddine, L. Formánková, P. Havlíková, P. Kalla, K. Kaňoková, R. Kolínská, M. Linková, J. Novotná, B. Nyklová, L. Otáhalová, T. Pavlas, P. Pavlík, L. Plešková, O. Plešmíd, J. Procházka, I. Smetáčková, L. Sokačová, E. Szénassy, I. Šmídová, V. Šprincová, H. Tenglerová, K. Vlková, J. Voňková, L. Zikmund-Lender.

Kontakt:

Irena Smetáčková – editorka Stínové zprávy, tel: 607 527 749

Jana Smiggles Kavková – Česká ženská lobby, tel: 608 553 825

Seznam autorek a autorů včetně kontaktů naleznete v příloze.

Projekt „Hájíme práva žen v ČR“ podpořila Nadace Open Society Fund Praha z programu Dejme (že)nám šanci, který je financován z Norských fondů. Projekt byl realizován rovněž za finanční podpory Úřadu vlády České republiky a Rady vlády pro rovné příležitosti.